

افتخارات دیروز، چالش های امروز

تئاتر مشهد در مسیر پویایی قرار دارد، اما گرفتار کمبود زیرساخت و نبود حمایت مالی است

طین همتی

مشهد از دیرباز یکی از قطب های فرهنگی کشور بوده و در حوزه های مختلف هنری، چهره های شاخصی را به جامعه معرفی کرده است. هنر نمایش نیز از جمله

عرصه هایی است که مشهد در دهه های مختلف، نقش آفرینان نامداری را پرورش داده و سهم درخور توجیهی در ارتقای تئاتر کشور داشته است. با وجود این پیشینه درخشان، امروز هنر نمایش در مشهد با چالش هایی جدی روبه رو است؛ چالش هایی که اگر مورد توجه قرار نگیرند، می توانند آینده هنر را با خطر افول مواجه کنند. نبود حمایت های مالی، کمبود زیرساخت های تبلیغاتی، محدودیت در تعداد تماشاخانه های دولتی و خصوصی و نبود سرمایه گذاری مناسب در حوزه اجراهای صحنه ای از جمله مشکلاتی هستند که هنرمندان مشهدی با آن دست و پنجه نرم می کنند. با این حال، هنرمندان این شهر همچنان فعال هستند و آثار درخور توجیهی را به صحنه نمایش آورده اند. این روزها تئاترهای بسیاری در تماشاخانه های مشهد در حال اجرا هستند که در این گزارش، با کارگردانان نمایش های «آن سوی آینه»، «تاکسیدرمی» و «بولوار الیزابت» گفت وگو کرده ایم که در ادامه می خوانید.

- بحران چهل سالگی در قاب طنز

حسین اکبریور، کارگردان نمایش «آن سوی آینه»، درباره این اثر که این شب ها در تماشاخانه اوشیروان ارجمند روی صحنه می رود، می گوید: این نمایش نوشته فلوریان زلر، کمدهی، نویسنده فرانسوی، است و به بحران چهل سالگی و تنهایی انسان ها می پردازد. داستان درباره زن و شوهری است که قصد دارند از دوست تازه ازدواج کرده شان پذیرایی کنند؛ موقعیتی که چالش ها و لحظات طنزآمیزی را رقم می زند.

اکبریور درباره اقبال عمومی از نمایش «آن سوی آینه» بیان می کند: استقبال در برخی روزها خوب بود و در برخی روزها هم تماشاگر کمتری داشتیم. شرایط اقتصادی و اجتماعی، تبلیغات و ثبات فرهنگی جامعه در میزان استقبال مردم از تئاتر تأثیرگذار است. این هنرمند معتقد است که قرار گرفته تئاتر ویسیمانا رسد به فرهنگی مردم، نیازمند ثبات اجتماعی و اقتصادی است؛ ثباتی که در شرایط کنونی کمتر شاهد آن هستیم.

وی با اشاره به ظرفیت بالای مشهد در حوزه اجراهای صحنه ای، بر لزوم توسعه زیرساخت های تماشاخانه ای تأکید می کند و می گوید: ساخت سالن های جدید نویدبخش آینده ای روشن برای تئاتر مشهد است. اما همچنان نبود سرمایه گذاری در زیرساخت ها حس می شود. در شرایط فعلی، طبیعی است که مردم تمایل کمتری به حضور

نمایش «تاکسیدرمی»

در رویداد های فرهنگی داشته باشند. اما این نباید باعث شود که از اهمیت سرمایه گذاری در هنر غافل شویم. یکی از دغدغه های اصلی هنرمندان مشهدی، کمبود تماشاخانه های مجهز و در دسترس است. به گفته اکبریور، با وجود ظرفیت بالای استان در تولید و اجرای آثار نمایشی، زیرساخت های موجود پاسخ گوی نیاز هنرمندان نیست. او تأکید می کند؛ در حال حاضر، تعداد سالن های دولتی در مشهد بسیار محدود است و این مسئله باعث شده بسیاری از گروه های نمایشی برای اجرا با مشکل روبه رو شوند.

کمبود تماشاخانه، چالشی جدی در مشهد نمایش «بولوار الیزابت» به کارگردانی حمیدرضا آزادفر از ۹مهرماه در تماشاخانه بهارمشهد روی صحنه رفته است. این اثر نمایشی که در ژانر درام اجتماعی تولید شده، روایتگر سرگذشت یک خانواده متوسط در دهه ۵۰خوشیدی است؛ خانواده ای پرچالش که در پستر تاریخی خاصی با مسائل اجتماعی و خانوادگی دست و پنجه نرم می کند. به گفته آزادفر، نمایش «بولوار الیزابت» نوشته میلاد کاشانی است و پیش تر در جشنواره سی و دوم تئاتر خراسان رضوی به کسب جوایز متعددی موفق شده است. او در ادامه به مشکلات مالی و زیرساختی تئاتر مشهد اشاره می کند و می گوید: هزینه های تولید و اجرای نمایش با درآمد حاصل از فروش بلیت هم خوانی ندارد. متوسط قیمت بلیت برای هر نفر حدود ۱۷۰ تا ۲۰۰ هزار تومان است و اگر استقبال عمومی مناسب باشد، اجرای دو هفته ای می تواند به نقطه رضایت بخشی برسد. اما هزینه های تبلیغات، دکوراسیون، دستمزد بازیگران و اجاره سالن هر شب حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است که

فشار زیادی به گروه های نمایشی وارد می کند. آزادفر با انتقاد از نبود حمایت های نهادی می افزاید؛ در بحث تبلیغات از سازمان هایی مانند شهرداری درخواست کمک کرده ایم و درگیر نامه نگاری های متعدد هستیم، اما هنوز

نتیجه ای حاصل نشده است. تنها خواسته ما این است که در حمایت از آثار نمایشی، تبعیضی وجود نداشته باشد. او همچنین به کمبود تماشاخانه های دولتی در مشهد اشاره می کند و می گوید: اکنون تعداد تماشاخانه های دولتی در مشهد شاید به سه سالن برسد. در حالی که ظرفیت هنری این شهر بسیار بالاست. تعداد زیادی گروه نمایشی در نوبت اجرا هستند و نبود سالن مناسب، مانعی جدی برای فعالیت آن هاست. آزادفر بیان می کند؛ مشهد با توجه به ظرفیت بالایی که در تولید و اجرای آثار نمایشی دارد، نیازمند سرمایه گذاری سخت افزاری و حمایت های دولتی است. این عرصه، چرخه ای بی درآمد نیست؛ میانگین فروش ماهانه بلیت

تئاتر در مشهد حدود ۲میلیارد تومان است که نشان دهنده ظرفیت اقتصادی درخور توجه این حوزه است. به گفته این کارگردان اکنون حدود هزار نفر در تئاتر مشهد فعالیت می کنند. این موضوع گویای یک جامعه هنری پویاست که اگر حمایت شود، به مهاجرت هنرمندان به تهران نیازی نخواهد بود.

- ظرفیت بالا، زیرساخت تبلیغاتی ضعیف

نمایش «تاکسیدرمی» به کارگردانی ایمان رضانی از ۱۵مهرماه در سالن استاد حسین نوری مشهد به روی صحنه می رود. این اثر نمایشی در ژانر کمدی تولید شده و به گفته کارگردان آن، تلاش شده است تا با نگاهی متفاوت از کلیشه های رایج فاصله

- ظرفیت بالا، زیرساخت تبلیغاتی ضعیف

نمایش «تاکسیدرمی» به کارگردانی ایمان رضانی از ۱۵مهرماه در سالن استاد حسین نوری مشهد به روی صحنه می رود. این اثر نمایشی در ژانر کمدی تولید شده و به گفته کارگردان آن، تلاش شده است تا با نگاهی متفاوت از کلیشه های رایج فاصله

گزارشی از نمایشگاه ساز های ایرانی در نگارخانه فردوسی

مشکلات اقتصادی، فعالیت سازندگان ساز رادشوار کرده است

نمایشگاه ها حضور می یابند، برای موسیقی می آیند و به آن علاقه مند هستند. اما در بین آن ها کسانی را داشتیم که نام سازها را نمی دانستند و در این مکان با آن آشنا شدند. ما نیز یک کارگاه سازسازی را به صورت نمایشی در این نمایشگاه دایر خواهیم کرد. تا با نحوه ساخت سازها نیز آشنا شوند.

وی افزود؛ این هنر بازار کار خود را دارد. اما مانند سایر بخش ها با سختی همراه است. امروز مردم ترجیح می دهند ابتدا نیازهای اولیه و اساسی خود مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین کنند. سپس به سراغ موسیقی بیایند. البته برخی نیز تا حدی به آن علاقه مند هستند که از برخی نیازهای ضروری صرف نظر کرده و ساز مورد علاقه خود را تهیه می کنند. بنابراین، صرفا مخصوص قشر مرفه جامعه نیست، بلکه کسانی هستند که به فرهنگ و موسیقی ایرانی علاقه دارند و خلأیی را که در زندگی شان وجود دارد به وسیله خرید ساز و یادگیری آن پر می کنند.

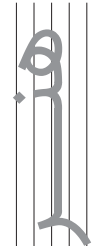
- آشنایی مردم با سازهای سنتی و سازگرا

عاطفه رفیعی، از سازگران حاضر در این نمایشگاه، گفت: با سه تار و خانواده سه تار که شامل سه تار شورانگیز، بم سه تار، سه تار پوستی و تنبور شورانگیز است در این نمایشگاه حضور دارم. وی معتقد است برگزاری این گونه نمایشگاه ها باعث می شود که سازهای سنتی

شهر

۴شنبه
۱۴ مهر ۱۴۰۴
شماره ۲۵۹۵
شماره ۲۵۹۵

۱۱

اخبار
هنری
مشهد

«رادپون» از مشهد در جشنواره فیلم کوتاه تهران

فیلم کوتاه «رادپون» به کارگردانی محسن جهانی، تهیه کنندگی هاشم مسعودی و مجتبی احسانی و با بازی علی مسعودی (مشهدی)، حضور در بخش اقتباسی (کتاب و سینما) جشنواره فیلم کوتاه تهران انتخاب شد. این فیلم با

مشارکت مؤسسه فرهنگی شهرآرا و سازمان رسانه ای هنری «اوج» تولید شده و گروهی از بازیگران و عوامل حرفه ای مشهدی در ساخت آن همکاری داشته اند. در خلاصه داستان «رادپون» آمده است: «خانواده ای مشهدی هر روز هنگام نماز به برنامه های رادیو گوش می دهند. روزی آهنگی از سوی دختری به نام فائزه برای پسر خانواده، احمد، پخش می شود. این اتفاق ساده چرقه ای از عشق را در دل احمد روشن می کند و او را در مسیری شاعرانه و پر رمز و راز برای یافتن فائزه قرار می دهد.»

راهیابی ۴ فیلم از مشهد به جشنواره فیلم کوتاه تهران

چهار اثر از فیلم سازان مشهد و گناباد در بخش های داستانی و اقتباسی جشنواره بین المللی فیلم گزارش شهرآرا نیز، در این رویداد در بخش اقتباسی، فیلم های «رادپون» به کارگردانی محسن جهانی، «آخرین پیام» به کارگردانی سجاد انتظاری و «صبح یاداش» به کارگردانی سیدمجید آقازاده و در بخش داستانی نیز فیلم «سرود کلنل» به کارگردانی سجاد مشتاق از مشهد به نمایش در می آیند. چهل

و دومین جشنواره بین المللی فیلم کوتاه تهران به دبیری بهروز شعبی از ۲۷مهر تا ۲آبان ۱۴۰۴ در پردیس سینمایی «ایران مال» تهران برگزار خواهد شد.

چارسوق
هنر

حسن پورشیرازی و امیرقایی با «بدنام» می آیند

حسن پورشیرازی در تازه ترین نقش آفرینی خود، پس از موفقیت شگفت انگیز فیلم «پیرپسر» که علاوه بر تمجید منتقدان عنوان پر فروش ترین فیلم سال را هم به خود اختصاص داد، در نقشی متفاوت و ملتهب، عشقی ممنوع و حرام را در سریال خانگی «بدنام» به تصویر می کشد. به

گزارش صبا، این بازیگر کهنه کار که با فیلم «پیرپسر» و نقش غلام باستانی نقطه عطف مهم دیگری در کارنامه اش رقم زد، حالا با سواس بیشتر به پیشنهادها پاسخ می دهد. حضور در فیلم «عشق در انفرادی» مسعود کیمیایی و فیلم «زن و بچه» سعید روستایی از نشانه های آن است. «بدنام» اولین سریالی است که پورشیرازی پس از درخشش و تحسین همه جانبه به خاطر نقش آفرینی در «پیرپسر» بازی کرده و همین به جذابیت سریال و اهمیت شخصیت او در این اثر ضرب می دهد. این سریال به کارگردانی احسان سجادی حسینی که پیش از این با نام «جان شیفته پلدا» مطرح شده بود در روزهای پایانی تولید است.

ایستگاه
هنر

خواش فرهنگی از خانه های بافت تاریخی مشهد با خانه خوانی «خانه رضوانی» بر گزار شد
رازهای معماری و روح زندگی در خانه های کهن

موسوی| خواش فرهنگی از خانه های بافت تاریخی مشهد با خانه خوانی «خانه رضوانی»، با روایت محمدرضا برهانی و مجتبی گیوه چی، مدیر مکتب بافت، برگزار شد. در این نشست صاحب نظران در اهمیت خانه های تاریخی که تلفیقی از هنر معماری فرهنگ و آیین های زندگی ایرانی است، به گفت وگو نشستند.

- گفت وگو، حلقه گمشده هنر معماری امروز

محمدرضا برهانی در این رویداد به روایت معماری خانه های بافت تاریخی مشهد پرداخت و گفت: اولین بار با خواندن کتاب «خانه خوانی، تجربه زندگی در خانه های دوره گذار معماری تهران» نوشته علی طباطبایی، با موضوع «خانه خوانی» آشنا شدم. وی این کتاب یک دغدغه فردی است و نگاهی پدیدارشناسانه به موضوع خانه دارد. وی ادامه داد: خانه های دوره گذار دارای معماری بسیار خوبی هستند، اما در هنر معماری پاسخ چندان مشخصی برای ویژگی های آن نداریم. به همین دلیل نمی توان زیاد درباره موضوع های فنی و تکنیکی این خانه ها صحبت کرد. آنچه که این خانه ها را به خانه هایی دوست داشتنی تبدیل کرده، فراتر از موضوع های فنی و تکنیکی معماری است. سؤالی که درباره این خانه ها وجود دارد این است که چرا با وجود ساختار ساده ای که دارند هنوز خراب نشده اند؟ ما از این دست خانه ها زیاد دیده ایم و بیشترمان خاطرات خود را در آن ها گذرانده ایم. خانه هایی که به دهه های ۳۰ و ۴۰ مربوط می شوند.

وی معتقد است این خانه ها محصول گفت وگو هستند و در دوره ای به وجود آمده اند که معماری هنوز مد نشده بود و چیزی برای کپی کردن وجود نداشت. او در این باره توضیح داد: اگر خانه ای شکل می گرفت و ساخته می شد، به واسطه گفت وگو بین خانواده، سفارش دهنده، مالک و معمار بود که به این شکل در می آمد. به همین دلیل ماندگار شد و افرادی که در آن زندگی می کنند آن را دوست دارند. این معماری یکی از حلقه های گمشده هنر معماری امروز راگفت وگو برشمرد و بیان کرد؛ در بسیاری از پروژه هایی که من و همکارانم طراحی می کنیم، بستری برای گفت وگو وجود ندارد. به همین دلیل خروجی آن چیزی شبیه به خانه هایی است که در اطرافمان می بینیم. خانه هایی که شبیه به هم بوده و هیچ کدام از آن ها کارکردی را که باید داشته باشند، ندارند. خانه های امروزی را به واسطه رعایت کردن برخی استانداردها خانه های پایدار و سبز می نامند. اما سرسبزی و پایداری محصول یک فرایند است. این خانه ها هیچ وقت سبز نیستند، اما خانه های تاریخی همیشه سبز و پایدار هستند. این خانه ها بعد از هشتاد سال، هنوز می توانند در دل خود معما داشته باشد و گوشه به گوشه باغچه آن می توان چیزهای جدیدی را کشف کرد. چیزهایی که در خانه های امروزی وجود ندارد.

- حذف خانه های با اصالت در سیر عجیب و غریب نوسازی

مجتبی گیوه چی، مدیر مکتب بافت، در این نشست گفت: آنچه که به عنوان هسته مدنیت و حافظه جمعی درون شهر برای ما مشهدی ها باقی مانده، همین خانه ها هستند. در سیر عجیب و غریب نوسازی که نام آن را توسعه گذاشته اند و صرفا نور کردن پوشش یا کاور ساختمان ها است، خانه های با اصالت که درون آن زندگی می کردیم و می ساختیم کم کم از بین می رود. فرهنگ چیزی است که مابین خانه و شهر شکل می گیرد، یعنی اگر خانه خوبی نداشته باشید مدنیت و فرهنگ اصیلی نخواهید داشت. وی افزود؛ زمانی که شروع به خانه خوانی در بافت اطراف حرم مطهر رضوی کردیم، ۲۰۰ خانه واجد ارزش را می شناختم. قدری که پیش رفتیم حدود ۱۰۰ خانه دیگر نیز به آن ها اضافه شد. این خانه ها لزوما ثبت تاریخی نیستند، اما ارزش آن را دارند که ثبت تاریخی شوند. دوستان در مدت پرسه زنی حدود هشت هزار عکس مربوط به بنا، مردم شناسی و گدزها گرفته اند. اما سی عکس از خانه ها را انتخاب کردیم. تا هم تقدیری از عکاسان آن داشته باشیم و هم بگوییم این خانه ها هنوز در کنار ما نفس می کشند.